

Karta charakterystyki preparatu niebezpiecznego ATLAS ZAPRAWA MURARSKA Z TRASEM - DO KLINKIERU

Wydanie 3

data opracowania: 16.12.2008

Strona 1 z 5

1. IDENTYFIKACJA PREPARATU CHEMICZNEGO / IDENTYFIKACJA PRODUCENTA

Nazwa handlowa:	ATLAS ZAPRAWA MURARSKA Z TRASEM - DO KLINKIERU
Zastosowanie:	Zaprawa przeznaczona do murowania i spoinowania cegieł klinkierowych.
Identyfikacja producenta:	<p>ATLAS Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością ul. Św. Teresy 105, 91-222 Łódź telefon: (042) 631 89 45 fax: (042) 631 89 46</p> <p>Firmy produkujące na zlecenie Atlas Sp. z o.o.:</p> <p>Wytwórnia Klejów i Zapraw Budowlanych Spółka Akcyjna ul. Szczawińska 52 A, 95-100 Zgierz telefon: (042) 714 07 70 fax: (042) 714 07 76</p> <p>Osoba odpowiedzialna za karty charakterystyki: msds@atlas.com.pl</p>
Telefon alarmowy:	0 800 168 083 - telefon wspólny dla wszystkich wymienionych wyżej firm (czynny od poniedziałku do piątku między 8:00-16:00 w pozostałych godzinach informacje odbiera automat)

2. IDENTYFIKACJA ZAGROZEŃ

Klasyfikacja preparatu: (patrz pkt. 15 i 16)	Klasyfikacja: Xi	Oznaczenia: R37/38, R41, R43
Skutki i objawy szkodliwego działania:	<ul style="list-style-type: none"> na zdrowie człowieka Działa drażniąco na drogi oddechowy i skórę. Ryzyko poważnego uszkodzenia oczu. Może powodować uczulenie w kontakcie ze skórą. na środowisko – 	
Inne zagrożenia:	Ze względu na swoją postać – pył, preparat może mechanicznie podrażniać oczy i układ oddechowy	

3. SKŁAD I INFORMACJA O SKŁADNIKACH

Skład:	Mieszanka cementu portlandzkiego, trasy (klinkier cementu portlandzkiego + mączka trasowa - tuf wulkaniczny), piasku, metylocelulozy, żywic proszkowych i pigmentów nieorganicznych na bazie tlenków żelaza w ilości < 2,5%.				
Niebezpieczne składniki:	nazwa nr. rejestracji	nr.	zawartość [%]	klasyfikacja	oznaczenia (patrz pkt.16)
	cement portlandzki	CAS: 65997-15-1 WE: 266-043-4	< 20%	Xi	R37/38, R41, R43
Inne informacje:	<ul style="list-style-type: none"> Do klasyfikacji preparatu przyjęto rzeczywistą zawartość składników niebezpiecznych. 				

4. PIERWSZA POMOC

Wskazówki ogólne:	Należy przestrzegać uwag dotyczących bezpieczeństwa i użytkowania zamieszczonych na etykiecie. W przypadku wystąpienia jakichkolwiek niepokojących objawów wezwać natychmiast lekarza lub odwieźć poszkodowanego do szpitala, pokazać opakowanie lub etykietę.
Po wdychaniu:	Osobę poszkodowaną wyprowadzić na świeże powietrze i obserwować, w razie konieczności wezwać lekarza.
Po kontakcie ze skórą:	Zdjąć zanieczyszczoną odzież i spłukać skórę dokładnie wodą.
Po kontakcie z oczami:	Natychmiast opłukać dużą ilością wody przez minimum 15 min, podczas płukania trzymać oczy szeroko otwarte. Wyjąć soczewki kontaktowe. Konieczna konsultacja okulistyka.
Po połknięciu:	Osobie nieprzytomnej lub półprzytomnej nie podawać nic do picia; jeśli osoba jest przytomna, przepłukać usta wodą. Niezwłocznie skonsultować się z lekarzem.

Karta charakterystyki preparatu niebezpiecznego ATLAS ZAPRAWA MURARSKA Z TRASEM - DO KLINKIERU

Wydanie 3

data opracowania: 16.12.2008
Strona 2 z 5

5. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU POŻARU

Palność:	Preparat nie jest palny.
<ul style="list-style-type: none"> • odpowiednie środki gaśnicze	Pożar w otoczeniu gasić środkami odpowiednimi dla przyczyny pożaru.
<ul style="list-style-type: none"> • środki gaśnicze, których nie wolno używać	Brak specjalnych przeciwwskazań.
<ul style="list-style-type: none"> • szczególne zagrożenia	Nie istnieje żadne szczególne zagrożenie związane z właściwościami samego preparatu, produktów spalania, lub powstających gazów.
<ul style="list-style-type: none"> • środki ochrony indywidualnej dla gaszących pożar	Dostosowane do przyczyny pożaru

6. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU NIEZAMIERZONEGO UWOLNIENIA DO ŚRODOWISKA

Indywidualne środki ostrożności:	Unikać wdychania pyłu, kontaktu ze skórą i oczami.
Środki ostrożności z zakresie ochrony środowiska:	Nie należy dopuścić do przedostania się dużych ilości produktu do kanalizacji, wód gruntowych lub powierzchniowych oraz gleby.
Metody oczyszczania:	Odkurzyć powierzchnie, lub zamieść nie wzbijając pyłów. Duże ilości odpadów usuwać zgodnie z obowiązującymi przepisami. Stwardniały pod wpływem wilgoci produkt można traktować jak gruz budowlany.
Nigdy nie stosować lub unikać	–

7. POSTĘPOWANIE Z PREPARATEM I JEGO MAGAZYNOWANIE

Postępowanie z preparatem:	Podczas przenoszenia unikać wzbijania pyłu.
Magazynowanie:	Przechowywać w zamkniętych oryginalnych opakowaniach w suchych pomieszczeniach, najlepiej na paletach. Chronić przed wilgocią – produkt ulega nieodwracalnemu stwardnieniu pod wpływem wilgoci.
Specyficzne zastosowania:	–

8. KONTROLA NARAŻENIA I ŚRODKI OCHRONY INDYWIDUALNEJ

Kontrola narażenia	Zapewnić właściwą wentylację pomieszczenia podczas pracy z preparatem, oraz środki ochrony indywidualnej.
<ul style="list-style-type: none"> • NDS i NDSCh	pyły cementu portlandzkiego i hutniczego: - pył całkowity NDS – 6 mg/m ³ - pył respirabilny NDS – 2 mg/m ³ tlenki żelaza – w przeliczeniu na Fe (dymy): NDS – 5 mg/m ³ , NDSCh – 10 mg/m ³ Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz.U.2002 nr.217 poz.1833) wraz z późniejszymi zmianami.
<ul style="list-style-type: none"> • DSB	–
<ul style="list-style-type: none"> • monitoring	Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 kwietnia 2005 w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz.U.2005 nr.73 poz.645) wraz z późniejszymi zmianami
Środki ochrony:	
<ul style="list-style-type: none"> • dróg oddechowych	Jednorazowa półmaska przeciwpyłowa, lub maska z filtrem cząsteczkowym P2 (w przypadku pracy w atmosferze z zawartością pyłu)
<ul style="list-style-type: none"> • rąk	Rękawice ochronne tekstylne - przy przenoszeniu zapakowanego produktu, rękawice z gumy lub innego nieprzepuszczalnego materiału (czas przebicia powyżej 480 min. zgodne z PN-EN 375) - podczas z pracy z produktem po dodaniu wody. Stosować kremy ochronne do rąk.
<ul style="list-style-type: none"> • oczu i twarzy	Okulary ochronne zamknięte (gogle)
<ul style="list-style-type: none"> • skóry	Ubranie i obuwie robocze

9. WŁAŚCIWOŚCI FIZYCZNE I CHEMICZNE

Postać / kolor:	proszek (w kolorze zależnym od koloru zaprawy: brązowa, ciemnobrązowa szara,
------------------------	--

Karta charakterystyki preparatu niebezpiecznego ATLAS ZAPRAWA MURARSKA Z TRASEM - DO KLINKIERU

Wydanie 3

data opracowania: 16.12.2008

Strona 3 z 5

	ceglasta, beżowa, grafitowa)
Zapach:	bez zapachu
pH:	8-11* dla mieszaniny z wodą
Temperatura:	
• wrzenia / zakresu temp.	nie dotyczy
• topnienia / zakresu temp.	> 1000 °C
• zapłonu	nie dotyczy
• samozapłonu	nie dotyczy
Palność:	nie jest palny
Właściwości wybuchowe:	nie posiada
Właściwości utleniające:	nie posiada
Prężność par:	nie dotyczy
Gęstość względna/nasypowa:	ok. 1,7 g/cm ³
Rozpuszczalność:	
• w wodzie	nie rozpuszczalny
• w rozpuszczalnikach organicznych	nie rozpuszczalny
Lepkość	nie dotyczy
Gęstość par	nie dotyczy
Szybkość parowania	nie dotyczy
Współczynnik podziału n-oktanol / woda:	nie dotyczy
Inne:	* - gotowy do użycia preparat jest gęstą pastą dla której nie jest możliwe określenie dokładnej wartości pH

10. STABILNOŚĆ I REAKTYWNOŚĆ

Warunki i materiały, których należy unikać	unikać zawilgocenia – preparat ulega stwardnieniu.
Niebezpieczne produkty rozkładu	Przy składowaniu i posługiwaniu się zgodnie z przepisami żadne nie są znane.
Niebezpieczne reakcje	Przy składowaniu i posługiwaniu się zgodnie z przepisami żadne nie są znane.

11. INFORMACJE TOKSYKOLOGICZNE

Informacje ogólne:	Preparat zmieszany z wodą wykazuje odczyn alkaliczny.
Drogi narażenia:	
• drogi oddechowe	Pył może podrażniać gardło, układ oddechowy i powodować kaszel. Częste wdychanie pyłu przez dłuższy okres czasu zwiększa ryzyko rozwoju chorób płuc.
• droga pokarmowa	Może wystąpić podrażnienie ust, gardła i żołądka
• skóra	Pyły produktu oraz produkt zmieszany z wodą podrażniają skórę, mogą wywołać reakcję alergiczną
• oczy	Pyły preparatu oraz preparat zmieszany z wodą podrażniają oczy.

12. INFORMACJE EKOLOGICZNE

Ekotoksyczność:	Efekty ekotoksyczne są możliwe tylko w przypadku rozsypania większych ilości produktu, w szczególności po kontakcie z wodą nastąpić może wzrost wartości pH.
Mobilność:	nie jest mobilny
• woda / gleba / atmosfera	–
• napięcie powierzchniowe	–
• adsorpcja / desorpcja	–
Trwałość rozkładu	Nie ulega biodegradacji, większość składników preparatu to związki mineralne pochodzenia naturalnego.
Zdolność do bioakumulacji:	Współczynnik bioakumulacji nie jest oznaczony.
Inne szkodliwe skutki:	–

Karta charakterystyki preparatu niebezpiecznego ATLAS ZAPRAWA MURARSKA Z TRASEM - DO KLINKIERU

Wydanie 3

data opracowania: 16.12.2008

Strona 4 z 5

13. POSTĘPOWANIE Z ODPADAMI

Bezpieczne obchodzenie się z odpadami:	Stałe odpady i stwardniały produkt można traktować jak gruz budowlany. Wywóz do miejsc składowania po uzgodnieniu z właściwym urzędem. Przestrzegać przepisów Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz.U.2001 nr.62 poz.628) wraz z późniejszymi zmianami.
Obchodzenie się z odpadami opakowaniowymi:	Przestrzegać przepisów Ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (Dz.U.2001 nr.63 poz.638) wraz z późniejszymi zmianami. Zanieczyszczone produktem opakowanie potraktować jak produkt.
Kod odpadu:	produkt: 10 13 80 opakowanie: 15 01 05

14. INFORMACJE O TRANSPORCIE

Informacje ogólne:	Przestrzegać przepisów Ustawy z dnia 28 października 2002 r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (Dz.U.2002 nr.199 poz.1671) wraz z późniejszymi zmianami.
Transport preparatu niebezpiecznego:	Produkt transportowany w oryginalnych opakowaniach nie stwarza zagrożenia podczas transportu. Nie wymaga szczególnego traktowania ani oznakowania w myśl obowiązujących przepisów transportowych.
• lądowy ADR/RID	–
• wodny IMDG/GGVSee	–
• lotniczy ICAO-IT/IATA-DGR	–

15. INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEPISÓW PRAWNYCH

Akty prawne:	
• dotyczące klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych	Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 2 września 2003 w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych (Dz.U.2003 nr.171 poz.1666) wraz z późniejszymi zmianami Xi: R 37/38 Działa drażniąco na drogi oddechowe i skórę R 41 Ryzyko poważnego uszkodzenia oczu R 43 Może powodować uczulenie w kontakcie ze skórą
• dotyczące oznakowania opakowań substancji niebezpiecznych	Zwroty określające warunki bezpiecznego stosowania preparatu niebezpiecznego Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 2 września 2003 w sprawie oznakowania opakowań (Dz.U.2003 nr.173 poz.1679) wraz z późniejszymi zmianami Xi – preparat drażniący. Zawiera cement. S 2 – Chronić przed dziećmi S 22 – Nie wdychać pyłu S 26 – Zanieczyszczony oczy przemyć natychmiast dużą ilością wody i zasięgnąć porady lekarza S 36/37/39 – Nosić odpowiednią odzież ochronną, odpowiednie rękawice ochronne i okulary lub ochronę twarzy S 46 – W razie połknięcia niezwłocznie zasięgnij porady lekarza - pokaż opakowanie lub etykietę
• pozostałe obowiązujące akty prawne	- Ustawa o substancjach i preparatach chemicznych z dn. 11 stycznia 2001 r. (Dz.U.2001 nr.11 poz.84) wraz z późniejszymi zmianami - Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dn. 13 listopada 2007 r. w sprawie karty charakterystyki (Dz.U.2007 nr.215 poz.1587 i 1588) - Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniające dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE - Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28 września 2005r. w sprawie wykazu substancji niebezpiecznych wraz z ich klasyfikacją i oznakowaniem (Dz.U.2005 nr.201)

Karta charakterystyki preparatu niebezpiecznego ATLAS ZAPRAWA MURARSKA Z TRASEM - DO KLINKIERU

Wydanie 3

data opracowania: 16.12.2008
Strona 5 z 5

	<p>poz.1674)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 30 grudnia 2004 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy związanej z występowaniem w miejscu pracy czynników chemicznych (Dz.U.2004 nr.11 poz.86) - Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla środków ochrony indywidualnej (Dz.U.2005 nr.259 poz.2173) - Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dn. 18 lutego 2003 r. w sprawie sposobu dokonywania oceny ryzyka dla zdrowia człowieka i dla środowiska stwarzanego przez substancje chemiczne (Dz.U.2003 nr.52 poz.467) - Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 5 lipca 2004 r. w sprawie ograniczeń, zakazów lub warunków produkcji, obrotu lub stosowania substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych oraz zawierających je produktów (Dz.U.2004 nr.168 poz.1762) wraz z późniejszymi zmianami - Zrestrukturyzowana Umowa Europejska ADR dotycząca międzynarodowego przewozu materiałów niebezpiecznych (Dz.U.2002 nr.194 poz.1629) wraz z późniejszymi zmianami - Ustawa z dn. 20 kwietnia 2004 r. o zmianie i uchyleniu niektórych ustaw w związku z uzyskaniem przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej (Dz.U.2004 nr.96 poz.959) - Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz.U.1997 nr.129 poz.844) wraz z późniejszymi zmianami - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz.U.2001 nr.112 poz.1206)
--	--

16. INNE INFORMACJE

Wykaz zwrotów R:	<p>Xi – preparat drażniący</p> <ul style="list-style-type: none"> • R 37/38 – Działa drażniąco na drogi oddechowe i skórę • R 41 – Ryzyko poważnego uszkodzenia oczu • R 43 – Może powodować uczulenie w kontakcie ze skórą
Niezbędne szkolenia:	nie dotyczy
Ograniczenia w stosowaniu:	nie dotyczy
Inne:	Preparat zgłoszony do Inspektora do Spraw Substancji i Preparatów Chemicznych.
Źródła danych, na podstawie których powstała niniejsza karta charakterystyki:	Informacje zawarte w niniejszej karcie są zgodne z obecnym stanem wiedzy i zostały zebrane pod kątem wymagań bezpieczeństwa, nie stanowią jednocześnie gwarancji własności produktu. Karta ta nie zwalnia użytkownika produktu z przestrzegania wszystkich norm prawnych, administracyjnych i przepisów odnośnie produktu, higieny i bezpieczeństwa pracy.
Zmiany dokonane w karcie w przypadku aktualizacji:	Zmiany w karcie charakterystyki względem wcześniejszego wydania zaznaczono w tekście takim znakiem:
Kartę charakterystyki opracowano w ATLAS Sp. z o.o.	Karta charakterystyki zatwierdzona przez Kierownika Laboratorium Badawczo-Rozwojowego ATLAS Sp. z o.o.